

**ZAKON BR. 04/L-049
O VATROGASTVU I SPAŠAVANJU**

Skupština Republike Kosovo;

Na osnovu člana 65 (1) Ustava Republike Kosovo;

Usvaja

ZAKON O VATROGASTVU I SPAŠAVANJU

**POGLAVLJE I
OPŠTE ODREDBE**

**Član 1
Cilj**

Cilj ovog zakona je obezbeđivanje efikasnih mehanizama za reagovanje gašenja požara i spašavanju ljudi, imovine i životne sredine u emergentnim situacijama.

**Član 2
Delokrug**

Delokrug ovog zakona određivanje zadatke koje moraju biti ispunjene od vatrogasnih jedinica i spašavanje osnovane ovim zakonom.

**Član 3
Definicije**

1. Izrazi upotrebljeni pojmovi u ovom zakonu imaju sledeće značenje:

- 1.1. **Ministarstvo** - Ministarstvo unutrašnjih poslova (MUP);
- 1.2. **Agencija** - Agencija za upravljanje u vanrednim situacijama (AUVS) je izvršna Agencija u okviru MUP-a
- 1.3. **Nadzorni organ** - organ koji je nadležan za nadgledanje i primenjivanje mere u oblast vatrogastva i spašavanje prema odredbama ovog zakona;
- 1.4. **Sluzba** - služba za vatrogastvo i spašavanje kao javnu službu unutar Agencije;
- 1.5. **Profesionalna vatrogasna Jedinica** – operativnu i profesionalnu strukturu koja učestvuje u vatrogasnim, intervencijama spašavanje ljudi, imovine u vanrednim situacijama;
- 1.6. **Vatrogasne jedinice u industriju** – vatrogasne jedinice i spašavanje osnovane za delovanje unutar sredine i prostorijama u pravnim licima na osnovu ovlasćenja Ministarstva;
- 1.7. **Dobrovoljne vatrogasne jedinice** - skup ljudi koji su organizovani na volonterski način i preduzimaju mere vatrogastva i spašavanje ljudi i imovine u vanrednim situacijama;

1.8. **Reagovanje** - delovanje vatrogasni jedinica u vanrednim situacijama sa ciljem gasenja požara i spašavanja ljudi i imovine;

1.9. **Operacija** - skup mera i procedure vezane sa vatrogasnim jedinicama i spašavanja angazovane u mestu događaja sa ciljem spašavanja ljudi i imovine;

1.10. **Zona odgovornosti** - deo teritorije jedne ili više opština u kojima vatrogasne jedinice su obavezne da reaguju u vreme i način predviđenom planom za zaštitu od požara u centralnom i opštinskom nivou;

1.11. **Zona delatnosti** - deo teritorije opštine u kojima deluju jedno ili više vatrogasnih jedinica;

1.12. **Oprema za vatrogastvo** - svu tehničku opremu kojom raspolaže vatrogasne jedinice;

1.13. **Vatrogasna sredstva** - sve vrste sredstava koje se upotrebljavaju za gašenje požara,

1.14. **Komandant** - vrši nadgledanje vatrogasne i spasilačke jedinice, vatrogasne jedinice u industriju i dobrovoljna društva vatrogasne jedinice;

1.15. **Vatrogasac** - lice koji je stručno osposobljen da učestvuje u aktivnostima za gašenje požara i spašavanje ljudi i imovine;

1.16. **Profesionalni vatrogasac** - lice koji je profesionalno obucen i certifikovan da učestvuje u aktivnostima za gašenje požara i spašavanje ljudi i imovine;

1.17. **Vatrogasac u industriju** – lice koji je profesionalno obučen i certifikovan kao vatrogasac u industriju i koji učestvuje i deluje u vatrogastvu za spašavanje ljudi i imovine;

1.18. **Dobrovoljni vatrogasac** – lice koji je obučen i certifikovan da učestvuje dobrovoljno delovanje u vatrogastvu za spašavanje ljudi i imovine.

Član 4

Odgovornosti Ministarstva, agencija i opština

1. Ministarstvo je odgovorno za:

1.1. stvaranje efikasnog mehanizma za vatrogastvo i spašavanje;

1.2. osnivanje vatrogasne profesionalne jedinice;

1.3. ovlašćenje o snivanju vatrogasnih jedinica u industriji;

1.4. nadgledanje i obavljanje zadatke Agencije i vatrogasne i spasilačke jedinice koja deluju u opštinama;

2. Agencija je odgovorna za:

2.1. za struktuiranje, klasifikaciju i način funkcionisanja profesionalne vatrogasne jedinice i njihovog osoblja;

2.2. podsticanje i osnivanje dobrovoljnih vatrogasni udruženja i spasavanje u skladu sa procene rizika i plana za zaštitu od požara;

2.3. osnivanju vatrogasni profesionalnih jedinica i spašavanja u teritorijama opština gde nema dovoljan broj vatrogasnih i spasilačkih jedinica;

2.4. za primenjivanje ovog stava Ministarstvo donosi podzakonski akt.

3. Opštine su odgovorne za:

3.1. podsticanje o osnivanju jedne ili više dobrovoljnih vatrogasnih društva i spašavanja;

3.2. implementaciju strukturu, organizovanja, klasifikaciju i način funkcionisanja dobrovoljnih vatrogasnih društva i spašavanja u skladu sa zahtevima Agencije kako se predviđa u stavu 2 podstav 2.1 ovog člana;

3.3. određivanje zadataka i broj dobrovoljnog vatrogasnog osoblja, potrebna sredstva i opreme za dobrovoljne vatrogasne i spasilačke jedinice u skladu sa opštinskim procenama opasnosti i centralnom planu za zaštitu od požara;

3.4. preduzimanje mere za osnivanje dobrovoljnih vatrogasnih jedinica ako njima nedostaje dovoljan broj vatrogasnih jedinica u njihovoj teritoriji.

Član 5

Osnivanje vatrogasnih i spasilačkih jedinica

1. Vatrogasne i spasilačke jedinice koja su osnivane ovim zakonom su:

1.1. profesionalne vatrogasne i spasilačke jedinice

1.2. vatrogasne i spasilačke jedinice u industriji;

1.3. dobrovoljne vatrogasna društva i jedinice i spašavanja.

2. profesionalne vatrogasne i spasilačke jedinice su operativne profesionalne jedinice koje učestvuju u vatrogasnim intervencijama i spašavanja ljudi i imovine u vanrednim situacijama.

3. Pravna lica su obavezni da osnivaju vatrogasne jedinice u industriju upotrebljavajući tehniku i opremu za vatrogasce ako u objektima i sredinu predviđa opasnost od izbijanja od požara.

4. dobrovoljna vatrogasna društva deluju i prestaju da deluju u skladu sa zakonom o slobodi udruženja nevladinih organizacija i ovim zakonom.

5. profesionalne vatrogasne jedinice i spašavanja, vatrogasne jedinice u industriji i dobrovoljna vatrogasna društva i njihove jedinice mogu se ujediniti i osnivaju vatrogasnu zajednicu u opštinskom, regionalnom i centralnom nivou.

Član 6

Aktivnosti vatrogasnih i spasilačkih jedinica

1. Vatrogasne i spasilačke jedinice obavljaju aktivnost u skladu sa profesionalnim odredbama u teritoriji u kojima su osnivane u skladu sa ovim zakonom.

2. Jedno ili više dobrovoljnih vatrogasnih i spasilačkih jedinica mogu da deluju u teritorij jedne opštine.

3. Svaka vatrogasna i spasilačka jedinica je obavezna da učestvuje u aktivnostima vatrogastva i spašavanja van teritorije njihovog delovanja na osnovu zahteva svog nadzornika i u skladu sa odredbama ovog zakona.

POGLAVLJE II

UNUTRASNJA ORGANIZIRANJE VATROGASNIH I SPASILAČKIH JEDINICA

Član 7

Status vatrogasaca

1. Profesionalne vatrogasne i spasilačke jedinice su osoblje ministarstva i pod upravljanjem agencije u saradnji i koordinaciji sa opštinama .
2. Organizaciona struktura profesionalnih vatrogasnih i spasilačkih jedinica odredjuje se sa podzakonskim aktom predložen od agencije uz saglasnosti sa opštinama koji se usvaja od strane Vlade.
3. Dobrovoljne udružene vatrogasne jedinice i vatrogasne jedinice u industriji ucestvuju u aktivnostima vstrogastva i spašavanja na osnovu zahteva Agencije ili Opštine onda su one pod nadzorom autoriteta tražitelja.

Član 8

Kriterijumi za zapošljavanje vatrogasaca

1. Kriterijume koje treba da ispunjava lice za zapošljavanje kao profesionalni vatrogasac i vatrogasac u industriju osim opštih uslova za zasnivanje radnog odnosa treba ispuniti i sledeće uslove.
 - 1.1.da je ispod trideset (30) godina starosti;
 - 1.2.da je završio srednju školu;
 - 1.3.da je psihički i fizički sposoban za obavljanje vatrogasne aktivnosti i spašavanja;
 - 1.4.da nije krivično gonjen.
2. Lice koji poseduje psiho –fizičke sposobnosti i obučen od ovlašćenih institucija za obavljanje vatrogasne zadatke moze da radi kao dobrovoljni vatrogasac.
3. Ministarstvo predlogom agencije i u saradnji sa Ministarstvom za Zdravlje ,izdaje podzakonski akt kojim se određuje kriterijumi za psiho-fizičke sposobnosti vatrogasaca u:
 - 3.1. profesionalne vatrogasne i spasilačke jedinice;
 - 3.2.vatrogasne i spasilačke jedinice u industriji ;
 - 3.3.dobrovoljne vatrogasne i spasilačke jedinice.
4. Ministarstvo za zdravlje rešenjem će odrediti zdravstvene institucije koje verše zdravstvenu kontrolu i izdaju uverenje u skladu sa zahtevima prema stavu 1 i 2 ovog člana.
5. Ministarsvo sa podzakonskim aktom određuje grb i uniformu za profesionalne vatrogasne jedinice za spasavnje.

Član 9

Kompenzacija

1. Kompenzacija vatrogasca vrši će se na osnovu obavljanja rada u posebnim uslovima, opasnim zadatkama,prekovremeni rad ,radno vreme u smenama ,rad tokom praznika ili drugi dana tokom odmora kao i posebne sposobnosti .
2. dobrovoljni vatrogasci koji su u radni odnos i koji angazovani od opštine za njihovo učestvovanje u vatrogasnim intervencijama imaju pravo na kompenzaciju od strane opštine u kojoj je izvršena intervencija.
3. Dobrovoljni vatrogasci koji učestvuju u vatrogasnim intervencijama posle redovnog radnog vremena i noću više od četiri (4) sata imaju pravo na kompenzaciju od opštine u kojoj je izvršena intervencija.
4. Dobrovoljni vatrogasci koji nisu zapošljeni ali učestvuju u vatrogasnim intervencijama imaju pravo na kompenzaciju od opštine u kojoj je izvršena intervencija.
5. Odredjena nadoknada iz stava 3 i 4 ovog člana ne može biti niža od uplate profesionalnog vatrogasca za obavljanje zdatke u teritoriji napomenute opštine.
6. Sa opstinskom odlukom odredi ce se iznos kompenzacije koja bi trebalo da bude u skladu sa opstinskim planom za zaštiti od požara.
7. Dobrovoljni vatrogasci koji su zaposljeni u vatrogasnim jedinicama u industriji imaju pravo o kompenzaciji od njihovog poslodavca.Povećanje plate broj dana od godisnjeg odmora ,realizuju se na osnovu zakona o radu i posebnim propisima koji izdaju njihovi poslodavci.

Član 10 Nadoknada

1. Zbog posebnih uslova za rad naknade za profesionalne vatrogasce će se obračunavati na osnovu trajanja od petnaest (15) meseci radnog iskustva u periodu od dvanaest (12) meseci aktvnog rada.
2. Dobrovoljni vatrogasci koji obavljaju slične poslove pod istim uslovima kao profesionalni vatrogasci više od mesec dana imaju ista prava na nadoknadu iz stava 1. ovog člana.
3. Dobit može uključivati ali nisu ograničene na medecinske i zdravstvene troškove ,troškove za tehničku i profesionalnu obuku troškovi života privremeni transfer i plaćeni odmor.
4. Ako vatrogasac izgubi život tokom obavljanja duznosti,pogrebne usluge i ceremoniju sahrane snosi nadležni organ koji je pod njegovim nadzorom .
5. Ako u toku obavljanja vatrogasne delatnosti,vatrogasac dobije telesne povrede koje utiču u ograničenje psiho-fizičke sposobnosti onda ce se raditi prema zakonima na snazi.

POGLAVLJE III NADZOR VATROGASNIH I SPASILAČKIH JEDINICA

Član 11 Komandant

1. Profesionalne vatrogasne jedinice spašavanja,vatrogasne jedinice u industriji i dobrovoljne vatrogasne udružene jedinice biće pod nadzorom komandanta i u slučaju odsustva od njegovog zamenika
2. Komandant profesionalne vatrogasne jedinice i njohov zamenik izaberu se prema procedurama konkursa .

3. Komandant vatrogasne jedinice u industriji i njihov zamenik izaberu se od pravnog lica.
4. Komandant i njihov zamenik od dobrovoljnih vatrogasnih društva izaberu se od nadležnog organa dobrovoljnog vatrogasnog udruženja.
5. komandant je odgovoran za stanje i osposobljavanje, spremnost za reagovanje i intervenciju vatrogasne jedinice, komanduje sa vatrogasnom jedinicom i rukovodi intervencijom na teritoriji na kojoj deluje.

Član 12

Kordiniranje i hitno reagovanje

1. Načelnik agencije je odgovoran i kordinira aktivnost i spremnost za hitno reagovanje vatrogasnih i spasilačkih jedinica na nivou zemlje.
2. Regionalni kordinator je odgovoran za kordiniranje aktivnosti , spremnost i hitno reagovanje vatrogasnih jedinica unutar određenog regiona.
3. Nosioca funkcije regionalnog kordinatora određuje načelnik Agencije.

POGLAVLJE IV

UPRAVLJANJE VATROGASNIM INTERVENCIJAMA

Član 13

Odgovornosti

1. Komandant vatrogasne i spasilačke jedinice rukovodi intervencijama na teritoriji opštine gde je osnovana jedinica.
2. Intervencija koja se vrši u slučaju požara, eksplozije, situacijama nepogode i opasne događaje upravlja se od komandanta vatrogasne jedinice i spasavanja prvi koji je stigao u mestu događaja.
3. Komandant je odgovoran za uspešno upravljanje operacijama i obezbedu mesto događaja o neaktiviranje požara i čuvanje svih utisci i dokaze koji mogu voditi do identifikacije uzroka požara.
4. Komandant dobrovoljne vatrogasne jedinice je obavezan da upravlja sa operacijama dok ne stigne profesionalna vatrogasna jedinica.
5. Ako komandant koji upravlja operacijom proceni da sa snagama i opremom kojom raspolaze ne može da obavlja uspešno operaciju u mestu događaja, obaveštava odmah regionalnog kordinatora.
6. Kada događaj od stava 2. ovog člana prelazi opštinske granice sa kordiniranjem u operacijama preuzima regionalni kordinator.
7. Regionalni kordinator u kordiniranju sa Agencijom može da naredjuje svaku vatrogasnu jedinicu u regionu da učestvuje u vatrogasnim reagovanjima u regionu gde je nadležan sa određenim brojem vatrogasaca i snabdeva sa tehničkom opremom.
8. U slučaju događaja koji se desilo zahteva učesće snaga dve ili više regiona koji je nije dobio dimenzije prirodne katastrofe sa operacijom upravlja Agencija.
9. Agencija upravlja sa operacijama u nivou države.

10. Nacelnik Agencije može da naredi svaku vatrogasnu jedinicu i spašavanja da učestvuje u intervencijama u teritoriji Republike Kosova sa određenim brojem vatrogasaca, tehničkom opremom i traži potrebnu pomoć od nadležnih organa za obavljanje intervencije.

Član 14 **Ovlašćenje vatrogasnih i spasilačkih jedinica na zadatku.**

1. Komandanti su ovlašćeni da izdaju naredjenje svojim vatrogasnim jedinicama i spašavanja kao u sledećem:

1.1. da ulazi u stan ili kuću bez saglasnosti vlasnika ako postoji uzroci koji predviđaju opasnost za ljude i njihovu imovinu;

1.2. da zaustavlja kretanje vozila ,pristup neovlašćenih lica u mestu događaja gde se vrši intervencija dok ne stigne Policija;

1.3. da obavesti policiju i obezbedi mestu događaja i preduzimanje ostale mere kako bi se izbegli štetu i posledice koje mogu nastati;

1.4. evakuše i uklanjanje lica i stvari od mesta događaja i oko njih koji je usledilo od opasnosti od požara;

1.5. da zaustavlja snabdevanjem sa električnom energijom ,gasom,i ostale izvora energije;

1.6. da prekine delimično ili potpuno mrežu vodovoda u području ili prebivalište gde se dogodio požar sa ciljem obezbeđivanja potrebne količine vode za gašenje požara;

1.7. koriste vodu od svih izvora bez obzira kome pripadne bez nadoknade;

1.8. da ruše delimično ili potpuno objekte od koje strane kojom bi se proširio požar i ne može da se ometa na drugi način;

1.9. da koristi ostalu opremu za transport za prevoz povredjenih lica od mesta događaja do najbližeg zdravstvenog centra.

2. Komandant vatrogasne jedinice može da odobri ili traži od odrasli lica da obavljaju određene poslove i pomoć tokom vatrogasne operacije kada oceni da život ljudi i imovina građana je u opasnost .

3. na zahtev komandanta i njihovog zamenika ako nestali događaj nije uzeo veliki razmer prirodne nepogode koja traži angazovanje većih broj lica i opreme onda predsednik određene opštine ili lice koje je on ovlašćuje u teritoriji gde je nestao događaj treba da:

3.1. zahtevaju učesče svih lica sposobnih i starijih od osamnaest (18) godina unutar teritorije opštine da pomognu tokom intervencije sa ciljem spašavanja ljudi i imovine pod opasnost .

3.2. traži da im stavlja u raspolaganju sve tehničke alate ,transportna vozila i druge opreme potrebne za obavljanje operacije i

3.3. angažuje ljude obezbedi sredstva za upotrebu tokom operacije.

POGLJAVLJE V
KOMPENZACIJA ZA VATROGASNE JEDINICE TOKOM INTERVENCIJE

Član 15
Kompenzacija za troškove vatrogasnih jedinica

1. Vatrogasne i spasilačke jedinice koje učestvuju u operacijama spašavanja ljudi i imovine u opasnost van zone odgovornosti ,imaju pravu na materijalnu kompenzaciju za troškove i učinjene štete tokom učestvovanja u operaciju
2. Naknadu troškova za štetu prema stavu 1. ovog člana snosi opština u kojoj je izvršena operacija.
3. ostali deo naknade troškove prema stavu 2. ovog člana u nemogućnosti da se pokrije od opština može da se prenosi od budžeta Republike Kosova.
4. Rešenje za nadoknadu troškova prema stavu 3. ovog člana izdaje Vlada Republike Kosova.

Član 16
Nadoknada od pravnog i fizičkog lica

1. nadoknada troškova za intervencije vatrogasaca uplaćuje se od pravnog ili fizičkog lica ako je njihova krivica zbog događaja na osnovu pravosnažne odluke suda.
2. za spašavanje ljudi koji podležu direktnom opasnoscu ne može da se traži nadoknada za troškove.
3. nadoknada za troškove zbog regulisanja puteva ili železničkog saobraćaja tokom intervencije vatrogasaca treba da se pokrije od pravnog lica odgovoran za održavanje puteva.
4. oblik i način nadoknade i visina takse treba da se regulišu podzakonskim aktom.
5. za svaki dodatni posao koje obavljaju van delatnosti vatrogasnih jedinica naknada za troškove učinjene treba da se reguliše rešenjem opštine

Član 17
Obučavanje i profesionalna izgradnja

Obučavanje i profesionalna obučavanja lica za vatrogastvo i spašavanje ce se regulisati prema odredbama zakona za zaštitu od požara.

POGLAVLJE VI
FINANCIRANJE

Član 18
Vatrogane profesionalne jedinice i spašavanja

1. Sredstva za financiranje redovnog delatnosti profesionalnih vatrogasnih jedinica i spašavanje odvajaju se od Budžeta Republike Kosova
2. Agencija izdaje plan i program budžeta za profesionalne vatrogasne i spasilačke jedinice.

Član 19
Vatrogasne i spasilačke jedinice u industriji

Sredstva za financiranje aktivnosti redovnih vatrogasnih jedinica i spašavanje u industriji pokrivaju se od pravnog lica u skladu sa centralnim planom za zaštitu od požara prema zakonu za zaštitu od požara

Član 20
Dobrovoljna vatrogasnadrustvai spašavanja

1. Sredstva za financiranje dobrovoljnih vatrogasnihdruštva spašavanja obezbeđuju se od donacije i opstinskog budžeta u slučaju kada se traži njihovo angažovanje.

2. Snabdevanjem sa opremom i sredstvima za gašenje požara za dobrovoljna vatrogasna društva obezbeđuju se od budžeta opštine u skladu sa planom i posebnim merama za zaštitu od požara kada opština ih osniva.

Član 21
Korisćenje fondova

Sredstva koja se odvajaju za profesionalne vatrogasne jedinice,dobrovoljna vatrogasna udruženja za njihov delatnost u skladu sa zakonom može da se koristi samo za potrošnji materijal ,investicije,izgradnju ,snabdevanjem sa opremom za operacije vatrogasaca.

Član 22
Oslobađanje i olakšice od poreza

1. Vatrogasne profesionalne jedinice i spašavanja,vatrogasne jedinice u industriji i dobrovoljne udruženja vatrogasni jedinica i spašavanja su oslobođene od takse za opremu i sredstva i rezervne delove za vatrogastvo.

2. vatrogasne profesionalne jedinice i dobrovoljna udruženja vatrogasnih jedinica komunalne troškove plaćaju po tarifama u domaćinstv

POGLAVLJE VII
KAZNE NE ODREDBE

Član 23
Novčane kazne

1. Novčanom kaznom od dvehiljade (2.000) do pethiljade (5000) evra kazniće se za prekršaj pravno lice ako:

1.1. vatrogasna jedinica pod svojim odgovornoscju ne učestvuje u aktivnostima vatrogastva i spašavanja van njene teritorije kako se traži od njihovog nadzornika nema objašnjenje i obrazloženje prema stavu 3. člana 6. ovog zakona;

1.2. osniva vatrogasnu jedinicu u industriju pez ovlašćenja Ministarstva prema podstavu

1.3. stava 1. člana 3. ovog zakona;

1.3. ako zadatke profesionalnog vatrogasca izveršava lice koji ne ispunjava uslove prema stavu 1. člana 8. ovog zakona;

1.4. ako zadatke dobrovoljnog vatrogasca izveršava lice koji ne poseduje psiho-fizičke sposobnosti i nije obučen za obavljanje zadatke vatrogasca prema stavu 2. članu 8 ovog zakona;

1.5. ako vatrogasna jedinica pod svojom odgovornošću ne stavlja u raspolaganju transportna sredstva ,tehnička sredstva i ostala sredstva za spašavanje ljudi i imovine od opasnosti prema podstavu 3.2. stava 3 člana 14 ovog zakona.

2. za prekršaj od stava 1 ovog člana odgovorno lice od pravnog lica kazniće se novčanom kaznom od petsto (500) do dvehiljade (2000) €.

POGLAVLJE VIII PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 24

1. Nakon stupanja na snagu ovog zakona profesionalne vatrogasne jedinice svoj posao obavljaju unutar Ministarstva odnosno Agencije.

2. Osoblje profesionalne vatrogasne jedinice koje deluju u teritorije odredjene opštine neće se smanjiti dok procena opasnosti i opštinski plan za zaštitu od požara prema podstavu 3.3. stava 3. članu 4. ovog zakona ne predvija izmene.

3. Odredbe ovog zakona neće se primenjivati za osnivanje strukture i funkcionisanje vatrogasnih jedinica koje deluju unutar Sigurnosnih snaga Kosova.

Član 25 Podzakonski akti

Ministarstvo za primenjivanje ovog zakona izdaje podzakonske akte u roku od šest (6) meseci posle stupanja na snagu ovog zakona.

Član 26 Stupanje na snagu

Ovaj zakon stupa na snagu petnaest (15) dana od dana objavljivanja u Službenom listu Republike Kosovo.

**Zakon Br. 04/L-049
22.septembar 2011.god.**

Proglaseno Ukazom Br.DL-039-2011, dana 07.10.2011, od strane Presednice Atifete Jahjaga.